

SVETOVNI DAN VARNOSTI HRANE 2020

WORLD FOOD SAFETY DAY 2020

2. konferenca ob svetovnem dnevu varnosti hrane 2020

2nd Conference On World Food Safety Day 2020

Ljubljana, Državni svet, 8. junij 2020

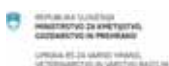
EFSA, CODEX ALIMENTARIUS IN VARNOST HRANE V IZREDNIH RAZMERAH

Blaža Nahtigal

- dr, EFSA informacijska točka
- MKGP - UVHVVR
- blaza.nahtigal@gov.si

Za javnost/For public dissemination

Svetovni dan varnosti hrane 2020

World Food Safety Day 2020

Uvod

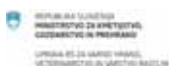

Svetovni dan varnosti hrane:

- 2015: predlog predsednice Codex Alimentarius komisije Awilo Ochieng Pernet na simpoziju v Amsterdamu (Global burden of foodborne diseases);
- 2016: Kostarika pripravila predlog, ki ga je potrdila Codex Alimentarius komisija;
- 2017: resolucijo sta potrdila FAO in WHO;
- 2018: Generalna skupščina ZN je 20. decembra sprejela resolucijo in 7. junij razglasila za svetovni dan varnosti hrane.

Za javnost/For public dissemination

Svetovni dan varnosti hrane 2020

World Food Safety Day 2020

- 1995: BSE kriza,
- 1999: dioksin v piščancih (BE),
- 2006: kloramfenikol v mleku (SI),
- 2008: melamin v mleku v prahu (Kitajska),
- 2011: E. Coli v kalčkih,
- 2013: konjsko meso,
- 2017: fipronil v jajcih,
- 2019: govedina s Poljske

Public just want truth about BSE says expert

FOOD SCARE Widens Tainted additives used for two decades
Fraudulent oil firm raided
WIT DETAINED IN TONG HUI SCANDAL

RECALL
BREAKING NEWS
LARGEST MILK RECALL IN US HISTORY
NOW 8NEWS
First in News

The Star
FAKE FOOD CRACKDOWN
Risks reveal major exposed products

Dioxin Food Crisis in Belgium
Dioxin levels found in 10 food products

HUMO
AL EEN GELUK DAT HET GEEN KWAAD KAN

DAILY Mirror
FREE BOOKS
UK'S BIGGEST FOOD FRAUD
FINDUS KNEW OF HORSE LASAGNE 12 DAYS AGO

15
180 FARMS TEMPORARILY SHUT DOWN IN THE NETHERLANDS
MILLIONS OF EGGS WITHDRAWN FROM SALE
Svetovni dan varnosti hrane 2020

from 2011
The Guardian

javnost/f

World Food Safety Day 2020

Varnost hrane → varna hrana

1. Živila, ki niso varna, se ne smejo dajati v promet.

2. Šteje se, da živilo ni varno, če se smatra, da je:

- škodljivo za zdravje;
- neustrezno za prehrano ljudi.

Zahteve glede varnosti živil =

Uredba 178/2002 o določitvi splošnih načel in zahtevah živilske zakonodaje, ustanovitvi Evropske agencije za varnost hrane in postopkih, ki zadevajo varnost hrane

3. Pri odločanju, ali je neko živilo varno ali ni, se upoštevajo:

- običajni pogoji uporabe živila s strani potrošnika in pri vsaki fazi pridelave, predelave in distribucije;
- informacije, ki jih je potrošnik prejel, vključno z navedbami na oznaki ali druge informacije, ki so običajno na voljo potrošniku o preprečevanju neželenih vplivov nekega živila ali skupine živil na zdravje.

Za javnost/For public dissemination

Svetovni dan varnosti hrane 2020

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIŠTVO
GOZDARSTVO IN PREHRANO

efn

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

World Food Safety Day 2020

Varnost hrane → varna hrana

Zahteve glede varnosti živil =
Uredba 178/2002 o določitvi splošnih načel
in zahtevah živilske zakonodaje, ustanovitvi
Evropske agencije za varnost hrane in
postopkih, ki zadevajo varnost hrane

4. Pri odločanju, ali je živilo škodljivo za zdravje, se upoštevajo:

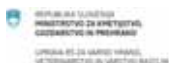
- verjetni takojšnji in/ali kratkoročni in/ali dolgoročni učinki živila na zdravje osebe, ki živilo uživa, pa tudi na poznejše rodove;
- verjetni kumulativni toksični učinki;
- zdravstvena preobčutljivost posebnih skupin potrošnikov, kadar je živilo namenjeno njim.

5. Pri presoji, ali je neko živilo neustrezno za prehrano ljudi, se upošteva,

- ali je živilo nesprejemljivo za prehrano ljudi glede na namen uporabe zaradi onesnaženosti s tujo snovjo ali kako drugače, npr. zaradi gnitja, kvarjenja ali razkroja.

Za javnost/For public dissemination

Svetovni dan varnosti hrane 2020

World Food Safety Day 2020

ANALIZA TVEGANJA

Svetovni dan varnosti hrane 2020

World Food Safety Day 2020

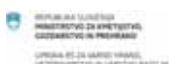

'Food safety is everyone's business, now and in the future' – celebrating World Food Safety Day 2020

- ✓ Codex Alimentarius (CA)
- ✓ Evropska agencija za varnost hrane (EFSA)

Za javnost/For public dissemination

Svetovni dan varnosti hrane 2020

World Food Safety Day 2020

➤ **1963:** ustanovitev skupnega FAO/WHO programa standardov za živila in sprejem statuta Codex Alimentarius komisije (CAC), ki je pooblaščen za razvoj programa standardov.

➤ **Pogoji za članstvo v CAC:** države, ki so članice FAO in/ali WHO:

- Slovenija je članica Codex Alimentarius od leta 1993;
- CAC ima 189 članov (188 držav + EU) + 236 opazovalcev.

➤ **Osnovna naloga** = priprava mednarodnih standardov za živila z namenom varovanja zdravja ljudi, varstva interesov potrošnikov in uveljavitve dobrih poslovnih običajev v mednarodni trgovini.

➤ **Codex Alimentarius** = zbirka mednarodnih standardov za živila in drugih predpisov, ki so svetovne narave, predstavljeni na enoten način v podporo varovanju zdravja ljudi, varstvu interesov potrošnikov in uveljavitvi dobrih poslovnih običajev v mednarodni trgovini.

Za javnost/For public dissemination

Svetovni dan varnosti hrane 2020

World Food Safety Day 2020

Codex Alimentarius komisija je sprejela:

- ✓ 78 smernic;
- ✓ 53 kodeksov ravnanja;
- ✓ 223 standardov;
- ✓ 4.514 zgornjih mejnih vrednosti za (ML) za aditive za živila + 111 (ML) za onesnaževala + 5.437 mejnih vrednosti ostankov (MRL) za ostanke pesticidov in 623 MRL za ostanke veterinarskih zdravil v živilih.

Posebna spletna stran v povezavi s COVID-19:

<http://www.fao.org/fao-who-codexalimentarius/thematic-areas/COVID-19/en/>

The threat to food safety

The COVID-19 pandemic and the global response to it are presenting unprecedented challenges to the way we work and the mechanisms by which we ensure food safety, from global standard setting to operational oversight. Access to safe and nutritious food is at the forefront of consumers globally, with many people, irrespective of the state of development of their country, having to spend more time and effort planning and shopping for food. There is a much greater awareness of hygiene and the role it plays in disease transmission, and questions being asked as to whether food could play a role in the transmission of the virus causing COVID-19.

Svetovni dan varnosti hrane 2020

UPRAVA RS ZA VARNOST HRANE
VEŠTODARSTVO IN KMETIJSTVO SLOVENIJE

etn

10

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Posters

10 THINGS

FOOD SAFETY AUTHORITIES should know about COVID-19

CONSUMERS should know about food safety and COVID-19

FOOD BUSINESSES should know about food safety and COVID-19

Podcasts

World Food Safety Day 2020

CODEX ALIMENTARIUS

- ✓ Varnost hrane v času COVID-19
- ✓ COVID-19 in varnost hrane: smernice za pristojne organe, odgovorne za nacionalne sisteme nadzora Varnosti hrane
- ✓ COVID-19 in varnost hrane: smernice za nosilce živilske dejavnosti

- varnost in dostopnost hrane,
- higiena,
- 5 korakov za varno hrano

Food and Agriculture Organization of the United Nations
14 April 2020

Food safety in the time of COVID-19

OVERVIEW
Presently, there is **no evidence** that the virus responsible for the current COVID-19 pandemic is carried by domestic food-producing animals, such as chickens, ducks, other poultry, pigs, cattle, camels, horses, sheep, goats, rabbits, guinea pigs or fish. While live animals can be a source of

COVID-19 and Food Safety: Guidance for competent authorities responsible for national food safety control systems

Interim guidance
22 April 2020

Food and Agriculture Organization of the United Nations

World Health Organization

COVID-19 and food safety: guidance for food businesses

Interim guidance
7 April 2020

Food and Agriculture Organization of the United Nations

World Health Organization

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO

etn

10

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Svetovni dan varnosti hrane 2020

World Food Safety Day 2020

Codex smernice in kodeksi ravnanja

- Higiena živil (Splošna načela higijene živil (HACCP) ...)

GENERAL PRINCIPLES OF FOOD HYGIENE
CACRCP 1-1989

Food hygiene
Basic texts
Fourth edition

- Kodeks higijenske prakse za meso

CACRCP 58-2005

Page 1 of 52

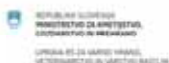
CODE OF HYGIENIC PRACTICE FOR MEAT¹
CACRCP 58-2005

- Smernice o uporabi splošnih načel higijene živil za nadzor nad virusi v hrani

GUIDELINES ON THE APPLICATION OF GENERAL PRINCIPLES OF FOOD HYGIENE TO THE CONTROL OF VIRUSES IN FOOD

CACGL 79-2012

Svetovni dan varnosti hrane 2020

World Food Safety Day 2020

Evropska agencija za varnost hrane (EFSA)

EFSA je odgovorni organ za oceno tveganja in zagotavlja neodvisne znanstvene nasvete politikam EU, ki imajo posreden ali neposreden vpliv na varnost hrane.

- Svetovni dan varnosti hrane 2019 = objavila poročilo javnomnenjske raziskave Eurobarometer 2019: varnost hrane v EU;
- 2019: #EUandMyFood **EFSA, Member States, the European Commission and other EU agencies, working together to keep your food safe**
- 8. marec 2020: ni dokazov, da hrana pomeni tveganje za javno zdravje v zvezi s COVID-19, je pa nujno upoštevati dobro higiensko prakso pri rokovanju z živili.
- Svetovni dan varnosti hrane 2020: vsebine so vezane na odgovornost vseh deležnikov „od vil do vilic“, pristopu „Eno zdravje“ in promociji trajnostnih prehranskih sistemov.

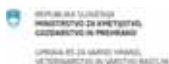
Coronavirus: no evidence that food is a source or transmission route

EFSA is closely monitoring the situation regarding the outbreak of coronavirus disease (COVID-19) that is affecting a large number of countries across the globe. There is currently no evidence that food is a likely source or route of transmission of the virus.

ion

Svetovni dan varnosti hrane 2020

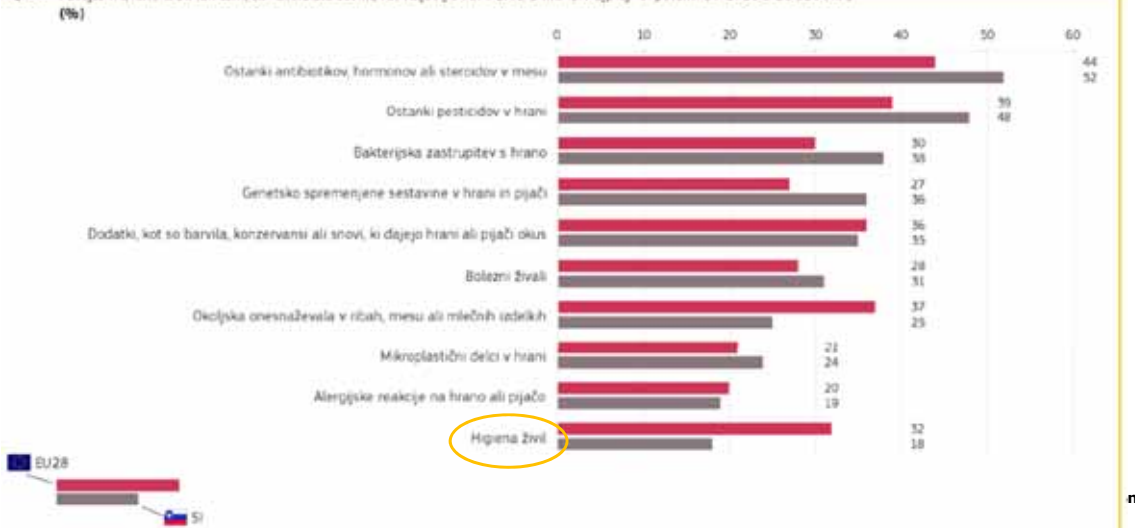

World Food Safety Day 2020

EUROBAROMETER 2019: Varnost hrane

2. OZAVEŠČENOST IN DOJEMANJA TVEGANJ

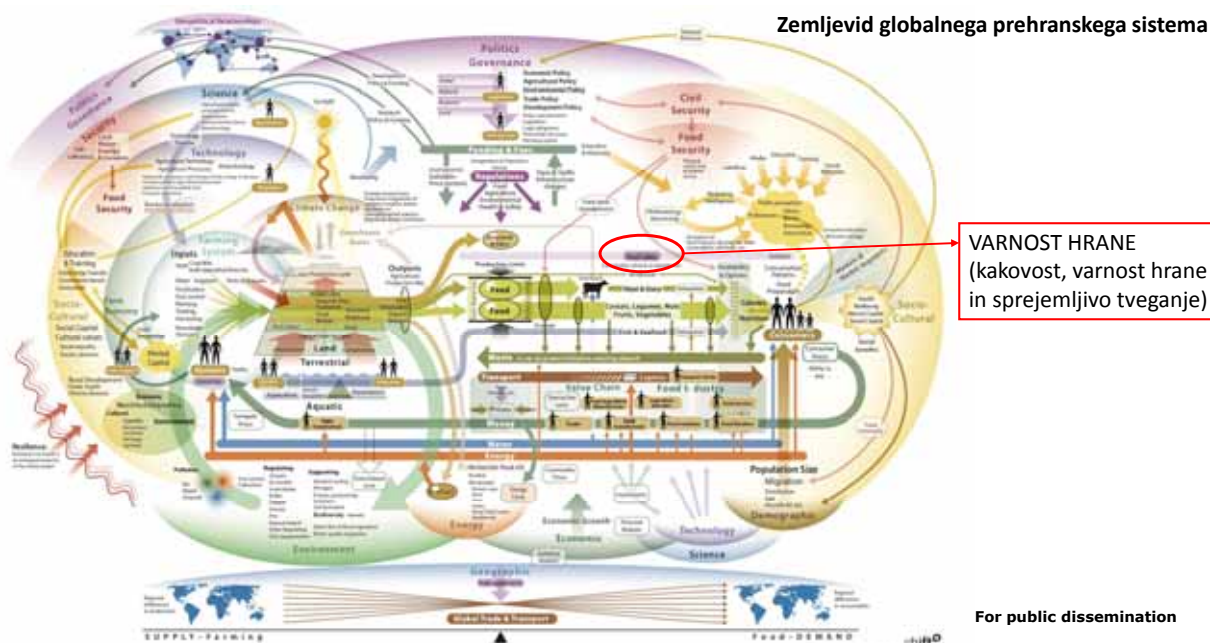
QD4T Povejte mi, katere od teh tem, za katere ste sišali, vas najbolj skrbi v zvezi s hrano. Najprej? In potem? (NAJVEČ 5 ODGOVOROV)

Svetovni dan varnosti hrane 2020

OPRAVA RS ZA VARNOST HRANE
VEŠTODARNO ZA IN VARNOSTI NAJLJUBIREPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

World Food Safety Day 2020

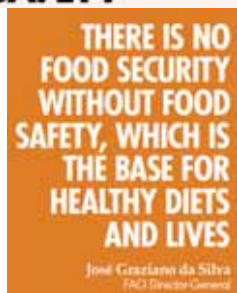
Svetovni dan varnosti hrane 2020

OPRAVA RS ZA VARNOST HRANE
VEŠTODARNO ZA IN VARNOSTI NAJLJUBIREPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

World Food Safety Day 2020

Varnost hrane – prehranska varnost – prehranski sistemi

Varnost hrane, naša skupna odgovornost

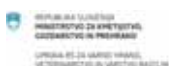

- ✓ Kmetijstvo - zagotavlja zadostno oskrbo s hrano ob hkratnem zmanjševanju negativnih vplivov na okolje.
- ✓ Živilska industrija - za varnost hrane so odgovorni nosilci živilske dejavnosti, ki v vseh stopnjah pridelave, predelave in distribucije zagotavljajo, da živila izpolnjujejo zahteve živilske zakonodaje. ➡
Kmetijstvo in živilska industrija prilagajata dobre prakse spremenjenim razmeram.
- ✓ Država poskrbi za ustrezno implementacijo zakonodaje, vzdržuje sistem uradnega nadzora in poskrbi za ustrezne ukrepe ➡
tudi v kriznih razmerah obvladuje tveganja v povezavi z varnostjo hrane.
- ✓ Stroka/znanost zagotavlja znanstvene nasvete in išče odgovore na izzive sedanjosti in prihodnosti.

Potrošniki s svojo izbiro vplivamo na prehranske sisteme in naša odgovornost za varnost hrane se ne konča z nakupom v trgovini.

Za javnost/For public dissemination

Svetovni dan varnosti hrane 2020

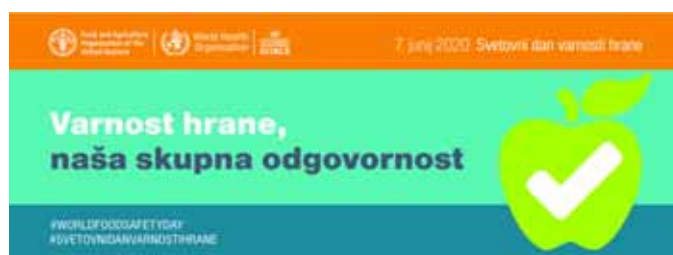

World Food Safety Day 2020

Zaključek

Svetovni dan varnosti hrane je:

- ✓ čas za razmislek o pomenu in prihodnosti varne hrane;
- ✓ priložnost za spodbujanje ukrepov za preprečevanje, odkrivanje in obvladovanje tveganj, povezanih s hrano.

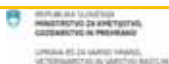
Varnost hrane vpliva na prehransko varnost, na zdravje ljudi, gospodarsko blaginjo, kmetijstvo, turizem in trajnostni razvoj.

O varnosti hrane se ne pogajamo – če ni varna, potem to ni hrana!

Za javnost/For public dissemination

Svetovni dan varnosti hrane 2020

World Food Safety Day 2020

Za javnost/For public dissemination

HVALA ZA POZORNOST!

Thank you

Za javnost/For public dissemination

Svetovni dan varnosti hrane 2020

World Food Safety Day 2020